

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์จะศึกษาปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และเปรียบเทียบปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการสอนของครูและการเรียนของนักเรียน เป็นแนวทางแก่ผู้บริหาร การศึกษาในการจัดอบรมครูประจำการและหลักสูตรสำหรับนักศึกษาครู เป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน ตลอดจนเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแผนการเรียน คู่มือครู สื่อการสอน เทคนิคการสอน อันจะช่วยให้การเรียนการสอนสอดคล้องกับการวัดและประเมินผล ซึ่งจะอำนวยความสะดวกให้การเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประสบผลดียิ่งขึ้น

ตัวอย่างประชากรที่ใช้เป็นครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา โรงเรียนละ 1 คน โดยเก็บครูจากโรงเรียนขนาดใหญ่ 50 คน ขนาดกลาง 156 คน และ ขนาดเล็ก 90 คน รวม 296 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ชนิดคือแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ และแบบสอบถามชนิดปลายเปิด ตอนที่ 2 การปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ว่ามีการปฏิบัติมากน้อยเพียงใด

ตอนที่ 3 ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า เพื่อสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ว่ามีปัญหามากน้อยเพียงใด ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่าเพื่อสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบและแบบปลายเปิด เพื่อสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และรับแบบสอบถามกลับมาวิเคราะห์ดังนี้ คือ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง และความเรียง
2. แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของน้ำหนักการปฏิบัติ ปัญหา และความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แล้วเปรียบเทียบการปฏิบัติ ปัญหา และความคิดเห็นดังกล่าว โดยตรวจสอบความแตกต่างจากการหาค่าไคสแควร์ (χ^2) พร้อมทั้งหาค่าร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ได้ปฏิบัติ ไม่เป็นปัญหา และไม่เห็นด้วยในแต่ละข้อ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 วิเคราะห์โดยรวบรวมข้อมูลสรุป และเสนอในรูปแบบของความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 296 คน เป็นหญิงมากกว่าชาย คือ เป็นหญิงร้อยละ 72.96 เป็นชายร้อยละ 28.04 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดอายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 29 ปี มีจำนวนสูงสุด ร้อยละ 55.08 จำนวนน้อยที่สุดอายุ 50 ปีขึ้นไปร้อยละ 9.12 และมีวุฒิ ป.กศ.สูง, พ.ม.,บ.ม. หรือเทียบเท่ามากที่สุด ร้อยละ 47.64 ที่ไม่มีวุฒิทางครูมีเพียงร้อยละ 5.74 ส่วนในด้านประสบการณ์ในการสอนระดับประถมศึกษา ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับประถมศึกษาในช่วง 1-5 ปี มีมากที่สุด ร้อยละ 47.64 และระหว่าง 6-10 ปี ร้อยละ 27.70 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับประถมศึกษาเกิน 10 ปี มีร้อยละ 24.66 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในช่วง 1-5 ปี มีมากที่สุดคือร้อยละ 75.00 รองลงมาคือในช่วง 6-10 ปี ร้อยละ 16.22 ส่วนจำนวนครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นานเกิน 10 ปี มีเพียงร้อยละ 8.78 จำนวนนักเรียนที่สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีมากที่สุดระหว่าง 21-35 คน และ 26-30 คน คือ ร้อยละ 22.30 รองลงมา มีนักเรียน 16-20 คน ร้อยละ 18.58 น้อยที่สุดระหว่าง 41-50 คน ร้อยละ 1.35 และที่มีนักเรียน 50 คน ขึ้นไปร้อยละ 10.13

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่สอนชั้นประถมศึกษาเพียง 1 ห้องเรียน ร้อยละ 82.09 ที่สอนเกิน 1 ห้องเรียนมี ร้อยละ 17.91

ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลมาแล้วทั้งสิ้น โดยเคยศึกษาจากสถาบันการศึกษา ร้อยละ 37.84 เคยเข้ารับการอบรม ร้อยละ 39.16 เคยศึกษาจากตำราและเอกสารด้วยตนเอง ร้อยละ 41.22 และเคยศึกษาจากกระเบื้องมกระหวางกึ่งนาธิการว่าควยการประเมินผลการเรียนระดับประถมศึกษา พ.ศ.2521 ร้อยละ 8.78 ในด้านประสบการณ์ในการทำงานด้าน การวัดและประเมินผล

ปรากฏว่าครูที่ประสบความสำเร็จในการวัดและประเมินผลระดับโรงเรียนมากที่สุดคือร้อยละ 69.93 ระดับกลุ่มโรงเรียนร้อยละ 25.34 และ ระดับอำเภอร้อยละ 5.41 ผู้ตอบแบบสอบถามที่สอนทุกกลุ่มประสบการณ์ปีเพียงร้อยละ 25.34 และมีร้อยละ 74.66 ที่ไม่ได้สอนในบางกลุ่มประสบการณ์ กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ แขนงวิชางานประดิษฐ์ และงานช่างมีผู้ไม่สอนมากที่สุด ร้อยละ 25.34 กลุ่มประสบการณ์ที่มีผู้ไม่สอนน้อยที่สุด คือ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย วิชาจริยศึกษา คือ ร้อยละ 2.03 เท่านั้น

2. การปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 1

จากการสำรวจเกี่ยวกับการปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าสิ่งที่ครูระบุว่ามีการปฏิบัติมากได้แก่ การปฏิบัติดังต่อไปนี้คือ ครูผู้สอนประเมินผลการเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การตรวจสอบพื้นฐานความรู้และทักษะเบื้องต้นก่อนสอน ในกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย และคณิตศาสตร์) การประเมินความรู้ความสามารถของนักเรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น ทุกกลุ่มประสบการณ์ การประเมินผลปลายภาคเรียนทุกภาคเรียนทุกกลุ่มประสบการณ์ การแจ้งผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน การวัดและประเมินผลโดยวิธีตั้งคำถามให้นักเรียนตอบปากเปล่า การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเวลาเรียน การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเป็นกรบ้าน การตรวจผลงานภาคปฏิบัติของนักเรียน การสังเกตนักเรียนเป็นรายบุคคล และการสังเกตนักเรียนเป็นรายกลุ่ม การยึดจุดประสงค์ในสมุดประจำชั้น จุดประสงค์ในแผนการสอน เนื้อหาตามหลักสูตร ความคิดรวบยอดในแผนการสอน และความคิดรวบยอดในหลักสูตร เป็นหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนด้านความรู้ ความเข้าใจและการนำไปใช้การสร้างข้อสอบเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนโดยครูผู้สอน และโดยครูประจำชั้นปีที่ 1 ทุกคนช่วยกัน การหาความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดและประเมินผล

เรื่องที่ครูโดยเฉลี่ยระบุว่ามีการปฏิบัติในระดับปานกลางได้แก่เรื่องต่อไปนี้คือ การแจ้งให้ผู้ปกครองเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน โรงเรียนประเมินผลการเรียนเพื่อตัดสินผลการเรียน กรรมการกลุ่มโรงเรียนประเมินผลการเรียน เพื่อตัดสินผลการเรียน อำเภอหรือจังหวัดประเมินผลการเรียนเป็นระยะ ๆ การตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นก่อนสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ การใช้เครื่องมือวัดพฤติกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องและครอบคลุมจุดประสงค์ที่กำหนดให้ การจัดสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่ยังไม่ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดให้ การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนโดยการสอบตามจากเพื่อนนักเรียนหรือผู้ปกครอง ให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็น การใช้แบบทดสอบและการให้นักเรียนประเมินผลตนเองการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า การสร้างข้อสอบเพื่อใช้ในการวัด และประเมินผลการเรียน โดยครูวิชาการของโรงเรียนและคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน การพิจารณาตัดสินให้นักเรียนที่มีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 เพราะเหตุจำเป็นหรือเหตุสุดวิสัยเพื่อเลื่อนไปเรียนในชั้นสูงขึ้น การพิจารณาตัดสินให้นักเรียนที่ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ไม่ถึงร้อยละ 60 ในกลุ่มประสบการณ์ใดกลุ่มประสบการณ์หนึ่งเพียงเล็กน้อยเพื่อเลื่อนไปเรียนในชั้นสูงขึ้น และการพิจารณาให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมากและมีคุณภาพเหมาะสมเลื่อนไปเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในระหว่างปีการศึกษา

ส่วนเรื่องที่ครูโดยเฉลี่ยเห็นว่ามีการปฏิบัติในระดับน้อย ได้แก่ การประเมินผลเพื่อตรวจสอบมาตรฐานการเรียนของนักเรียนจากกรมวิชาการ การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนโดยการให้เพื่อนนักเรียนประเมินผลให้ การสร้างข้อสอบเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนโดยเจ้าหน้าที่วิชาการของอำเภอ การย้ายที่เรียนของนักเรียนในปีการศึกษา 2524 ทั้งการย้ายเข้าและการย้ายออก

3. ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ

ครูโดยเฉลี่ยระบุว่ามีปัญหาในด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

ของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ในระดับปานกลาง ในเรื่อง ความเข้าใจระเบียบกระทรวง
ศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 ความ
เข้าใจเกี่ยวกับการตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียนก่อนสอบ การ
ประเมินผลการเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนเพื่อตัดสิน
ผลการเรียน ความเข้าใจรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเอกสารการประเมินผลต่าง ๆ
ทุกชนิด คือ สมุขรายงานประจำตัวนักเรียน (ป.01/1) แบบกรอกคะแนนประเมินผลประจำ
ปี (ป.02/1) สมุดประจำชั้น (ป.02-2) บัญชีเรียกชื่อ (ป.03) หลักฐานแสดงผลการเรียน
เพื่อย้ายสถานศึกษา (ป.04) และระเบียบสะสม (ป.06) ความเข้าใจในการแบ่งจุด
ประสงค์แต่ละข้อของทุกกลุ่มประสบการณ์จากสมุดประจำชั้น เพื่อให้เหมาะสมกับเวลาและ
การวัดพฤติกรรมการเรียนในทุกกลุ่มประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจในหลักการเขียนจุด
ประสงค์เชิงพฤติกรรม ความสามารถในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน
และความเข้าใจวิธีการแจ้งผลการเรียนระดับคะแนน

3.2 งานการปฏิบัติ

ครูโดยเฉลี่ยระบุว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางในการดำเนินการใน
เรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ ปัญหาการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบพื้นฐานและทักษะเบื้องต้น
ก่อนสอบทุกกลุ่มประสบการณ์ การประเมินผลการเรียนระหว่างสอนให้เป็นที่ไปตามจุดประสงค์
ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้นทุกกลุ่มประสบการณ์ การประเมินผลปลายภาคเรียนทุกกลุ่ม
ประสบการณ์ การประเมินผลผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้นของทุกกลุ่ม
ประสบการณ์ การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนโดยวิธีให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด
ในห้องเรียน การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเป็นการบ้าน การตรวจสอบงานภาคปฏิบัติของ
นักเรียน การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล การสังเกตพฤติกรรมของ
นักเรียนเป็นกลุ่ม การสอบถามจากเพื่อนนักเรียนหรือผู้ปกครอง การให้นักเรียนอภิปราย
และแสดงความคิดเห็น การใช้แบบสอบถาม การให้นักเรียนประเมินผลตนเอง และการ
ให้เพื่อนนักเรียนประเมินผลให้ การเลือกเครื่องมือสำหรับใช้วัดพฤติกรรมการเรียนทุก

กลุ่มประสบการณ์ การใช้เวลาเรียนตามปกติเพื่อวัดผลการเรียนทุกกลุ่มประสบการณ์

ครูโดยเฉลี่ยระบุว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยเกี่ยวกับการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ ปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนเกี่ยวกับการตั้งคำถามให้นักเรียนตอบปากเปล่า ปัญหาการใช้เวลาเรียนตามปกติเพื่อวัดผลการเรียนของนักเรียนในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียน เนื่องจากไม่มีความรู้ ไม่มีเวลาอ่านระเบียบข้อแล้วไม่เข้าใจ และจำนวนนักเรียนในชั้นที่สอนมากเกินไป

3.3 ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียน

ครูโดยเฉลี่ยระบุว่าปัญหามากเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ครูโดยเฉลี่ยระบุว่าปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเกี่ยวกับปัญหาการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนด้านความรู้ความถนัด ด้านความถนัดทางการเรียนและด้านทัศนคติ และบุคลิกภาพ การสร้างเครื่องมือแบบต่าง ๆ คือ แบบสังเกต แบบจัดอันดับ คุณภาพ แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ ระเบียบพฤติกรรม แบบทักษะการเขียนและแบบเทคนิคให้สร้างจินตนาการ และสร้างข้อสอบแบบความเรียง การวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อนำมาปรับปรุงให้เป็นข้อสอบที่ดี และการเลือกเครื่องมือเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียน

ครูโดยเฉลี่ยระบุว่าปัญหาน้อยในเรื่องปัญหาการสร้างเครื่องมือเพื่อวัดผลแบบระเบียบสะสม แบบทดสอบ แบบตรวจผลงานภาคปฏิบัติและสังกมมิตี และการสร้างข้อสอบแบบปรนัย

3.4 ด้านความร่วมมือและบริการต่าง ๆ

ครูโดยเฉลี่ยระบุว่าปัญหาระดับปานกลางด้านความร่วมมือและบริการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ การส่งเสริมและสนับสนุนของผู้บริหารให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลและการจัดหาเอกสารและอุปกรณ์เพื่อใช้ในการวัดและประเมินผล ความร่วมมือ

จากกรรมการกลุ่มโรงเรียน นักวิชาการอำเภอศึกษานิเทศก์ หัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอ/กิ่งอำเภอ ความร่วมมือจากผู้ประกอบการในการกวาดขันนักเรียนให้เข้าเรียนอย่าง
สม่ำเสมอและการรายงานข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในช่วงระยะที่อยู่มานให้ทราบ การส่ง
เอกสารประเมินผลให้ถึงครูผู้สอนให้ทันเวลา การประสานงานระหว่างส่วนราชการในการ
แจ้งเกี่ยวกับการแก้ไขระเบียบต่าง ๆ ให้ครูผู้สอนทราบ การส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยว
กับการวัดและประเมินผลและการสร้างข้อสอบมาตรฐานให้

ครูโดยเฉลี่ยระบุว่ามีปัญหา^๑อยู่ในเรื่องการให้ความร่วมมือในการสร้างเครื่องมือ
วัดและประเมินผลการเรียนจากครูในโรงเรียน

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๑

ครูโดยเฉลี่ยระบุว่าเห็นด้วยมากอย่างยิ่งที่ครูควรได้รับ เอกสารประเมินผลการ
เรียนต่าง ๆ ทันวันเปิดเรียนภาคต้น

ครูระบุว่าเห็นด้วยมากเกี่ยวกับการวัด และประเมินผลการเรียนในเรื่องต่อไป
นี้คือ ครูควรศึกษาระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนของ
นักเรียน ควรเพิ่มเวลาในหัวข้อเรื่องการวัดและประเมินผลในการจัดอบรม และวิทยากร
ที่ให้การอบรมควรเน้นเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนให้มาก ในการวัดและประเมิน
ผลควรมีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดความรู้ความสามารถและคุณธรรมของนักเรียน เพื่อเก็บคะแนน
ความระเบียบการประเมินผล เพื่อปรับปรุงการสอนของครู เพื่อปรับปรุงการเรียนของ
นักเรียน และเพื่อคัดสรรนักเรียนดีเด่นของนักเรียน ในการวัดและประเมินผลการเรียนควรรีใช้
วิธีการตอบคำถามปากเปล่า การสัมภาษณ์ การสังเกต การประเมินผลงานภาคปฏิบัติ และ
การทดสอบด้วยข้อเขียน ครูผู้สอนทุกคนควรตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของ
นักเรียนก่อนทำการสอน ครูผู้สอนควรเป็นผู้ประเมินผลการเรียนของนักเรียน เพราะรู้จัก
นักเรียนดีที่สุด และการชี้แจงให้ผู้ปกครองเข้าใจความหมายของระดับคะแนน(4, 3, 2, 1, 0)

ครูควรตรวจสอบความรู้พื้นฐาน และทักษะเบื้องต้นของนักเรียนก่อนสอน ควรประเมินความรู้ความสามารถของนักเรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น ควรประเมินผลปลายภาคทุกภาคเรียนทุกกลุ่มประสบการณ์ การตัดสินผลการเรียนเป็นระดับคะแนน การพิจารณาให้นักเรียนเลื่อนชั้นโดยถือเกณฑ์เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 80 % และตามจุดประสงค์ในสมุดประจำชั้นไม่น้อยกว่า 60 %

ครูโดยเฉลี่ยระบุว่าเห็นด้วยปานกลางเกี่ยวกับการตั้งกรรมการวัดและประเมินผล การเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนในการตัดสินใจเลื่อนชั้น การใช้วิธีการวัดผลโดยข้อสอบปรนัย การให้นักเรียนที่มีผลการเรียนดีมาเลื่อนชั้นระหว่างปี การเลื่อนชั้นนักเรียนระหว่างปีทำให้เกิดปัญหาในชั้นใหม่ และการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนจะช่วยลดอัตราการตกซ้ำชั้น

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 1

จากการศึกษาและรวบรวมข้อเสนอแนะของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เกี่ยวกับปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าครูผู้สอนได้ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลไว้ดังต่อไปนี้คือ ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีครูร้อยละ 75.33 เสนอแนะว่า ครูควรศึกษาระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนและครูร้อยละ 71.62 เสนอแนะว่าครูควรศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนให้เข้าใจ และครูอีกร้อยละ 61.68 ที่เสนอแนะว่าผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูได้รับการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน มีครูร้อยละ 75.68 เสนอแนะว่า ครูผู้สอนควรตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียนทุกกลุ่มวิชาก่อนที่จะสอน มีครูร้อยละ 80.74 ที่เสนอแนะว่าครูผู้สอนควรประเมินผลการเรียนในระหว่างสอนให้เป็นไปตามจุดประสงค์ในสมุดประจำชั้น และครูร้อยละ 77.36 เสนอแนะให้ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินผลการเรียนของนักเรียนปลายภาคเรียนทุกกลุ่มประสบการณ์ ในด้านเครื่องมือในการ

วัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน มีครูร้อยละ 71.28 เสนอแนะว่าผู้บริหารควรจัดอบรมครูเกี่ยวกับการสร้าง เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน ครูร้อยละ 78.72 เสนอแนะว่าครูผู้สอนควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการเลือกใช้เครื่องมือให้เหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัดและมีครูร้อยละ 71.62 เสนอแนะว่าผู้บริหารควรจัดตั้งกรรมการสร้างข้อตกลงมาตรฐานเพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน

ส่วนด้านความร่วมมือและบริการต่าง ๆ มีครูร้อยละ 83.45 เสนอแนะว่าครูควรได้รับเอกสารประเมินผลการเรียนต่าง ๆ ทั่ววัน เปิดเรียนภาคต้นของปีการศึกษา มีครูร้อยละ 81.42 เสนอแนะว่าผู้บริหารโรงเรียนควรประสานงานกับผู้นปกครองเพื่อขอความร่วมมือในการรายงานพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนขณะอยู่ที่บ้านให้โรงเรียนทราบ และครูร้อยละ 76.69 เสนอแนะว่าผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนของนักเรียน ในส่วนที่เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษา 1 ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ฉบับที่ประกาศใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2524 เป็นต้นไป นั้น ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษา 1 ใกล้เคียงว่าควรปรับปรุงแก้ไขในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ก็คือ มีครูร้อยละ 9.46 เสนอแนะว่าควรปรับปรุงแก้ไขหลักในการประเมินผลการเรียน มีครูร้อยละ 11.48 เสนอแนะว่าควรปรับปรุงแก้ไขวิธีการประเมินผลการเรียน ครูร้อยละ 10.47 เสนอแนะว่าควรแก้ไขในส่วนที่เกี่ยวกับผู้มีหน้าที่ในการประเมินผล ครูร้อยละ 7.43 เสนอแนะให้แก้ไขในส่วนที่เกี่ยวกับผู้มีหน้าที่ตัดสิน และอนุมัติ มีครูร้อยละ 6.42 เสนอแนะให้ปรับปรุงเรื่องการย้ายที่เรียนของนักเรียน และมีครูร้อยละ 12.16 ที่เสนอแนะให้ปรับปรุงเกี่ยวกับเอกสารการประเมินผลการเรียน โดยมีรายละเอียดที่เสนอแนะให้แก้ไขเกี่ยวกับแบบ ป.01/1 ร้อยละ 8.78 ที่เห็นว่าควรปรับปรุงแบบ ป.02/1 มีร้อยละ 6.08 แบบ ป.02-2 ร้อยละ 7.43 แบบ ป.03 ร้อยละ 3.04 แบบ ป.04 ร้อยละ 2.70 และแบบ ป.06 ร้อยละ 2.70

การเปรียบเทียบปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

ในการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เพื่อตรวจสอบสมมติฐานที่ว่า

"โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กมีปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไม่แตกต่างกัน" ผู้วิจัยได้ทดสอบค่าความแตกต่างดังกล่าวโดยการทดสอบค่าไคสแควร์ (χ^2) สรุปผลการทดสอบค่าความแตกต่างดังกล่าวโดยการทดสอบค่าความแตกต่างดังต่อไปนี้คือ

1. ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีการปฏิบัติในด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รวม 19 ด้านดังต่อไปนี้คือ

- (1) กรรมการคุมโรงเรียนประเมินผลการเรียนเพื่อตัดสินผลการเรียน
- (2) อำเภอหรือจังหวัดประเมินผลการเรียนเป็นระยะ ๆ
- (3) กรมวิชาการประเมินผลเพื่อตรวจสอบมาตรฐานการเรียนของนักเรียน
- (4) ครูวิชาการของโรงเรียนทำหน้าที่สร้างข้อสอบเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผล
- (5) เจ้าหน้าที่วิชาการของอำเภอทำหน้าที่สร้างข้อสอบเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผล
- (6) การให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก และมีวุฒิภาวะเหมาะสมเลื่อนไปเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างปี

- (7) การให้นักเรียนที่มีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 เพราะเหตุจำเป็นหรือเหตุสุดวิสัย เลื่อนไปเรียนในชั้นสูงขึ้น
- (8) การให้นักเรียนที่ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดให้ไม่ถึงร้อยละ 60 ในกลุ่มประสบการณ์ใดกลุ่มประสบการณ์หนึ่ง เพียงเล็กน้อย เลื่อนไปเรียนชั้นสูงขึ้น
- (9) การรับเด็กเข้ามาเรียนในชั้นระหว่างปี
- (10) การให้นักเรียนย้ายไปเรียนที่อื่นระหว่างปี
- (11) ครูผู้สอนประเมินผลการเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
- (12) การตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นก่อนสอนในกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย)
- (13) การตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นก่อนสอนในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
- (14) การประเมินความรู้ความสามารถระหว่างเรียนตามจุดประสงค์จำแนกชั้นในกิจกรรมการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
- (15) การจัดให้มีการประเมินผลปลายภาคเรียนทุกภาคในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
- (16) การใช้เครื่องมือวัดพฤติกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดให้
- (17) การสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่ยังไม่ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดให้
- (18) การใช้วิธีการวัดและประเมินผลโดยตรวจสอบงานภาคปฏิบัติของนักเรียน
- (19) การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนด้านความเข้าใจ

2. คำนวณปัญหาการวัดและประเมินผลการ เรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน 12 ด้าน ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดังต่อไปนี้คือ

- (1) ความเข้าใจรายละเอียดและวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับบัญชีเรียกชื่อ
- (2) ความเข้าใจรายละเอียดและวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับหลักฐานแสดงผลการเรียน เพื่อย้ายสถานศึกษา หรือ ใ้รับการยกเว้น หรือพัฒนาเกณฑ์ภาคบังคับ แต่ยังไม่จบหลักสูตร
- (3) ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการแจ้งผลการเรียน เป็นระดับคะแนนตามระเบียบการประเมินผล
- (4) การสร้างเครื่องมือแบบจัดอันดับคุณภาพเพื่อใช้ในการ วัดและประเมินผล
- (5) การสร้างระเบียบละเอียดสม เพื่อใช้ในการ วัดและประเมินผล
- (6) การสร้างข้อสอบแบบความเรียง
- (7) ความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์ในการสร้างเครื่องมือและดำเนินการวัดและประเมินผล
- (8) ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติ ในการประเมินผลการเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
- (9) ความเข้าใจรายละเอียดและวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับระเบียบละเอียดสม
- (10) ไม่มีเวลาในการ วัดและประเมินผลการ เรียนของนักเรียน
- (11) ไม่มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อนำมาปรับปรุงให้เป็นข้อสอบที่ดี
- (12) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของสงเอกสารประเมินผลถึงครูผู้สอนช้าเกินไป

5. ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก
 มีความคิดเห็นต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รวม 4 ด้านดังต่อไปนี้คือ

- (1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุง
 การเรียนการสอนของนักเรียน
- (2) จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนในด้านความรู้
 ความสามารถ และคุณธรรมของนักเรียน
- (3) ครูผู้สอนควรเป็นผู้ประเมินผลการเรียนของนักเรียน เพราะรู้จัก
 เด็กดีที่สุด
- (4) การใช้วิธีการตัดสิน ผลการเรียนของนักเรียนเป็นระดับคะแนน
 (4, 3, 2, 1, 0)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายผล

จากการศึกษาทำให้รู้ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนชั้นประถมศึกษา 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่าส่วนใหญ่มีวุฒิ ป.ศ.สูง, พ.ม.,ป.ม. หรือเทียบเท่ามากที่สุด คือ ร้อยละ 47.64 แต่มีผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนจากสถาบันการศึกษาโดยตรงเพียง ร้อยละ 37.84 เท่านั้น นอกนั้นศึกษาจากตำราด้วยตนเอง และเคยเข้ารับการอบรม การที่มีครูจำนวนน้อยระบุว่าเคยศึกษาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลในสถานศึกษา อาจเนื่องจากครูส่วนใหญ่มีวุฒิ พ.ม. ซึ่งเป็นวุฒิที่ได้จากการสอบเทียบความรู้ หรืออาจเป็นเพราะหลักสูตรการฝึกหัดครูไม่ได้นำเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ¹ ดังที่ สุนทร บำเรอราช ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษาในวิทยาลัยครูภาคกลาง ซึ่งผลการวิจัย ปรากฏว่าวิทยาลัยครูส่วนใหญ่ใช้การวัดผลโดยใช้ข้อทดสอบ และมุ่งวัดในด้านความรู้ความจำ มากกว่าการให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นและปฏิบัติจริง² นอกจากนี้การที่ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษา 1 ระบุว่าศึกษาระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มีเพียงร้อยละ 8.78 นั้น แต่ระบุว่ามีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ

¹วัลลภา อารีรัตน์ "ปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสอง ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 78.

²สุนทร บำเรอราช, "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนของวิทยาลัยครูในภาคกลาง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 120.

การวัดและประเมินผลระดับโรงเรียนถึงร้อยละ 69.93 เป็นที่น่าสังเกตว่าครูผู้สอนอาจทำการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยไม่ได้ศึกษาระเบียบประเมินผลเท่าที่ควร จึงเป็นข้อคิดสำหรับสถาบันที่ผลิตครูที่จะเตรียมผู้สำเร็จการศึกษาโดยเน้นด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนด้วย ตลอดจนเป็นแนวทางในการกำหนดหลักสูตรอบรมครูประจำการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และผู้จัดการอบรมจะได้เน้นเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนในด้านการปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพในด้านการสอนระดับประถมศึกษา พบว่าครูที่มีประสิทธิภาพด้านการสอนระดับประถมศึกษาช่วง 1-5 ปีมากที่สุด คือ ร้อยละ 43.01 ข้อสังเกตที่น่าสนใจก็คือครูที่มีอายุราชการน้อยสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มากที่สุด อาจเป็นเพราะครูมีความเห็นว่าการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นงานหนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งอยู่ในท้องที่การคมนาคมไม่สะดวกจึงขอเสนอแนะของครูว่าควรบำรุงขวัญและกำลังใจของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นพิเศษสำหรับโรงเรียนดังกล่าวว่าจะมีสวัสดิการบ้านพักครูให้ด้วยเพื่อครูจะได้มีเวลาทุ่มเทให้กับนักเรียนที่ตนสอนเป็นการลดปัญหาด้านการวัดและประเมินผลไปด้วย

2. การปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการศึกษาในเรื่องการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่าโดยเฉลี่ยครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดฉะเชิงเทราปฏิบัติมากในเรื่องต่อไปนี้ คือ การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเวลาเรียน การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเป็นการบ้าน การสร้างข้อสอบเพื่อจัดใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนโดยครูผู้สอน ทั้งสามประการนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัลลภา อารีรัตน์ ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสองในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี เมื่อปี พ.ศ. 2523¹ และมี

¹ วัลลภา อารีรัตน์ "ปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสองในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หนาบทคัดย่อ.

สิ่งที่ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดฉะเชิงเทราปฏิบัติมากนอกเหนือจากสามประการ ดังกล่าวแล้ว คือ ครูผู้สอนประเมินผลการเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การตรวจสอบพื้นฐานความรู้ และทักษะเบื้องต้นก่อนสอนในกลุ่มทักษะ (ภาษาไทยและคณิตศาสตร์) การประเมินความรู้ความสามารถของนักเรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในสมุทประจําชั้นทุกกลุ่มประสบการณ์ การประเมินผลปลายภาคเรียนทุกกลุ่มประสบการณ์ การแจ้งผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน การวัดและประเมินผลโดยวิธีตั้งคำถามให้นักเรียนตอบปากเปล่า การตรวจผลงานของนักเรียน การสังเกตนักเรียนเป็นรายบุคคลและการสังเกตนักเรียนเป็นรายกลุ่ม การปิดจุดประสงค์ในสมุทประจําชั้น จุดประสงค์ในแผนการสอน เนื้อหาตามหลักสูตร ความคิดรวบยอดในแผนการสอนและความคิดรวบยอดในหลักสูตร เป็นหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน การสร้างข้อสอบเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนโดยครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทุกคนช่วยกัน และการหาความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดและประเมินผล

3. ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า โดยเฉลี่ยครูผู้สอนระบุว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นข้อแตกต่างไปจากที่ วัลลภา อารีรัตน์ ค้นพบในการวิจัยเรื่องปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสองในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กาญจนบุรี กล่าวคือ วัลลภา อารีรัตน์ ได้ทำการวิจัยดังกล่าวเมื่อ พ.ศ. 2523 และพบว่าครูมีปัญหาในเรื่องความเข้าใจการวัดผลระหว่างเรียนเป็นระยะ ๆ การสอบปลายภาคเรียนให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ การใช้วิธีวัดและประเมินผลด้วยการสังเกต จดบันทึก การสัมภาษณ์ การสอบปากเปล่า ความเข้าใจในการแบ่งจุดประสงค์

แต่ละข้อจากสมุดประจำชั้น การเลือกเครื่องมือการวัดผลการเรียนให้เหมาะสมกับพฤติกรรมที่จะวัด การแบ่งเวลาเรียนในชั่วโมงเรียนเพื่อวัดผลการเรียนและการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อปรับปรุงให้เป็นข้อสอบที่ดี¹ ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าโดยเฉลี่ยครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดฉะเชิงเทราระบุว่าปัญหาดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง และยังมีปัญหาอื่นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นอกเหนือจากที่กล่าวแล้ว ที่ครูโดยเฉลี่ยระบุว่า เป็นปัญหาในระดับปานกลาง คือ ความเข้าใจระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ความเข้าใจรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเอกสารประเมินผลต่าง ๆ ทุกชนิด ความรู้ความเข้าใจในการเขียนจุดประสงค์พฤติกรรม และความเข้าใจวิธีการแจ้งผลการเรียนเป็นระดับคะแนน

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า โดยเฉลี่ยเห็นด้วยอย่างยิ่งที่ครูควรได้รับเอกสารประเมินผลการเรียนต่าง ๆ ทันวันเปิดเรียนภาคต้น ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่นอกเหนือจากที่ วัลลภา อารีรัตน์ ได้ค้นพบในการวิจัย เมื่อ พ.ศ.2523 โดยที่วัลลภา อารีรัตน์ ได้สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของครูประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในเรื่องจุดหมายการวัดและประเมินผลวิธีการวัดและประเมินผลการเรียน ผู้ทำหน้าที่วัดและประเมินผลการเรียนและการปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียน² และข้อค้นพบของ วัลลภา อารีรัตน์ ดังกล่าวแล้ว สอดคล้องกับข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ด้วย กล่าวคือ โดยเฉลี่ยครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดฉะเชิงเทราเห็นด้วยกับเรื่องจุดหมายของการวัดและประเมินผลการเรียน ผู้ทำหน้าที่วัดและประเมินผลการเรียนและการปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียน นอกจากนี้ครูโดยเฉลี่ยยังเห็น

¹ เรื่องเดียวกัน, -หน้าบทคัดย่อ.

² เรื่องเดียวกัน, -หน้าบทคัดย่อ.

ด้วยอย่างมากในการที่ให้ครูศึกษาระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน
ของนักเรียน การเพิ่มเวลาในหัวข้อเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนในการจัดอบรมครู
การชี้แจงให้ผู้ปกครองเข้าใจความหมายของระดับคะแนนและการประเมินผลปลายภาคเรียนทุก
ภาคทุกกลุ่มประสบการณ์

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถม
ปีที่ 1 จากการศึกษาและรวบรวมข้อเสนอแนะของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เกี่ยวกับการวัด
และประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนัก-
งานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ให้ข้อเสนอแนะ
ต่าง ๆ ไว้มากมายประการซึ่งสอดคล้องกับที่ วัลลภา อารีรัตน์ ได้ค้นพบในการวิจัยเกี่ยวกับ
ปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 จังหวัดกาญจนบุรี
เมื่อ พ.ศ. 2523 กล่าวคือ ครูผู้สอนได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการ
วัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ควรลดจำนวน
นักเรียนที่ครูแต่ละคนรับผิดชอบให้น้อยลง ครูควรจัดสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่ไม่ผ่านจุด
ประสงค์ที่กำหนดไว้ โรงเรียนควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างเครื่องมือวัดผลให้ครู และ
การออกข้อสอบร่วมกับโรงเรียนอื่น ๆ¹ นอกจากนี้ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัด
ฉะเชิงเทรายังให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลไว้อีกคือ ครูควรศึกษาวิธีการ
สร้างเครื่องมือใน การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนให้เข้าใจ ผู้บริหารควร
สนับสนุนให้ครูได้รับการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ครูผู้สอนควรตรวจสอบความรู
พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียนทุกกลุ่มวิชาก่อนสอน ครูผู้สอนควรประเมินผลการเรียน
ในระหว่างสอนให้เป็นไปตามจุดประสงค์ในสมุดประจำตัวครูผู้สอนควรร - เป็นผู้ประเมินผลการ
เรียนของนักเรียนปลายภาคทุกภาคเรียนทุกกลุ่มประสบการณ์ ควรจัดอบรมครู เกี่ยวกับการ

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้าบทคัดย่อ.

สร้างเครื่องมือและประเมินผลการเรียนและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องควรส่งเอกสารประเมินผลการเรียนถึงครูผู้สอนให้ทันวันเปิดเรียนภาคต้นปีการศึกษา

6. การเปรียบเทียบการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา

จากการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ด้วยการทดสอบความความแตกต่างโดยการทดสอบค่าไคสแควร์ พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้ง 3 ขนาด มีปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในรายการต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. ความเข้าใจรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับบัญชีเรียกชื่อ
2. ความเข้าใจรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักฐาน แสดงผลการเรียนเพื่อย้ายสถานศึกษา หรือไต่ถามงาน หรือพันเกมฯลฯ บังคับแต่ยังไม่จบหลักสูตร
3. ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการแจ้งผลการเรียนเป็นระดับคะแนนตามระเบียบการประเมินผล
4. การสร้างเครื่องมือแบบจัดอันดับคุณภาพเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผล
5. การสร้างระเบียบสะสมเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผล
6. การสร้างข้อสอบแบบความเรียง

7. ความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์ในการสร้างเครื่องมือและดำเนินการวัดและประเมินผล
8. ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการประเมินผลการเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
9. ความเข้าใจรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับระเบียบสะสม
10. การไม่มีเวลาในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน
11. ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อนำมาปรับปรุงให้เป็นข้อสอบที่ดี
12. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเอกสารประเมินผลถึงครูผู้สอนช้าเกินไป

จากรายละเอียดดังกล่าว โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้ง 12 ประการ นั้น อาจเนื่องมาจากสาเหตุ และองค์ประกอบต่าง ๆ หลายประการ เช่น ความพร้อมในด้านระบบบริหาร ความพร้อมในเรื่องบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลา เทคนิคการดำเนินงาน อาคารสถานที่ ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และเปรียบเทียบปัญหาดังกล่าวในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยยึดระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

ฉบับประกาศใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2524 เป็นต้นไป เป็นหลักในการพิจารณาสาระสำคัญ
ต่าง ๆ ระเบียบดังกล่าวประกาศเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2524 เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็น
ว่าระเบียบดังกล่าวประกาศช้าเกินไป เพราะปีการศึกษา 2524 เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม
2524 ครูผู้สอนในปีการศึกษา 2524 ในภาคต้นปีศึกษาย่อมต้องดำเนินการต่าง ๆ ตาม
ระเบียบเดิมไปก่อนแล้ว ฉะนั้นผลสรุปจากการวิจัยครั้งนี้ อาจมีการคลาดเคลื่อนบ้าง ใน
กรณีที่ครูชั้นประถมปีที่ 1 ปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวตั้งแต่ต้นปีการศึกษาจนตลอดปีการศึกษา

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าครูโดยเฉลี่ยครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาที่ 1 ระบุว่ามีปัญหามากในเรื่องการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน จึงควรจัดทำมีการประชุมปฏิบัติเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดต่าง ๆ เพื่อใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน อาจจัดในระดับโรงเรียน ระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับอำเภอหรือระดับจังหวัดก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะครูผู้สอนสามารถสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลได้ตรงตามลักษณะของพฤติกรรมของนักเรียนที่ต้องการวัดและประเมินได้จริง ๆ

2. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาที่ 1 โดยเฉลี่ยระบุว่าเห็นด้วยมากอย่างยิ่งว่าครูควรได้รับเอกสารประเมินผลการเรียนต่าง ๆ ทันวันเปิดเรียนภาคต้น และระบุว่ามีปัญหาในด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง ผู้ที่เกี่ยวข้องของเรื่องนี้จึงควรพยายามจัดส่งเอกสารดังกล่าวไปถึงครูผู้สอนโดยทันเวลา เพื่อครูผู้สอนจะได้ดำเนินการดังกล่าวได้ครบถ้วนและถูกต้องตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 อันจะเป็นผลดีแก่ผลการเรียนของนักเรียน

3. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาที่ 1 โดยเฉลี่ยระบุว่าเห็นด้วยอย่างมาก ที่ครูผู้สอนควรศึกษาระเบียบเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนของนักเรียน และระบุว่าสามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัดผลการศึกษาคือครูเพียงร้อยละ 7.02 ที่ศึกษาระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ฉะนั้นประกาศใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2524 เป็นต้นไป ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้ครูผู้สอนได้ศึกษาและทำความเข้าใจระเบียบดังกล่าว เพื่อจะได้ปฏิบัติตามได้ถูกต้อง เพราะระเบียบดังกล่าวมีสาระบางประการที่แตกต่างไปจากระเบียบการวัดและประเมินผล

4. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเจตจำนงเห็นว่าเห็นด้วยอย่างมากว่าในการจัดกิจกรรมควรเพิ่มเวลาในหัวข้อเรื่องการวัดและประเมินผลให้มากกว่าเดิม และควรให้วิทยากรเน้นเรื่องนี้ให้มากกว่าที่เคยพามา ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้ผู้บริหารหรือศึกษานิเทศก์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมครูผู้สอนได้จัดเวลาสำหรับเนื้อหาวัดและประเมินผลให้มากกว่าเดิม และเน้นเรื่องนี้ให้มาก โดยเฉพาะในด้านการปฏิบัติ เพื่อให้ครูผู้สอนจะสามารถดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนได้ถูกต้องตามระเบียบ

5. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเจตจำนงเห็นว่าเห็นด้วยอย่างมากกับการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนเพื่อวัดความรู้ความสามารถและคุณธรรมของนักเรียน เพื่อเก็บคะแนนตามระเบียบการประเมินผล เพื่อปรับปรุงการเรียนของนักเรียน และเพื่อตัดสินใจการเรียนของนักเรียน ครูร้อยละ 75.68 เสนอแนะว่าครูผู้สอนควรตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียน และครูร้อยละ 80.74 เสนอแนะว่าครูผู้สอนควรประเมินผลการเรียนในระหว่างสอนให้เป็นไปตามจุดประสงค์ในสมุดประจำชั้น และครูร้อยละ 77.36 เสนอแนะว่าควรให้ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินผลการเรียนของนักเรียนปลายภาคเรียนในทุกกลุ่มประสบการณ์ ในด้านเนื้อหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน ครูโดยเจตจำนงว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ในการตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียน การประเมินผลการเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนเพื่อตัดสินผลการเรียน ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่า ครูผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน และดำเนินการวัดและประเมินผลดังกล่าวให้ครบถ้วนเพื่อการเรียนของนักเรียนประสบผลดีและมีประสิทธิภาพ

6. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเจตจำนงมีปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับการทำความเข้าใจระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 วิธีปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ว่าจะแยกและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเอกสารการประเมินผลต่าง ๆ ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนควรควบคุมดูแลและส่งเสริมตลอดจนให้คำแนะนำ ปรึกษา แก่ครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

การเรียนเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ครูผู้สอนจะเกิดความเข้าใจและสามารถดำเนินการ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเฉลี่ยระบุว่าเห็นด้วยอย่างมากกับการให้โรงเรียนชี้แจงใหญ่ปกครอง เข้าใจความหมายของระดับคะแนน (0, 1, 2, 3, 4) และจากข้อมูลทั่วไปวิเคราะห์แล้ว ครูโดยเฉลี่ยชี้แจงใหญ่ปกครอง เข้าใจในเรื่องนี้ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่าครูผู้สอนควรทำความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องนี้ให้เข้าใจแจ่มแจ้ง และโรงเรียนควรชี้แจงใหญ่ปกครองทราบด้วย เพื่อความเข้าใจตรงกันและ เมื่อผู้ปกครองเข้าใจเรื่องดังกล่าว ก็จะเข้าใจปัญหาและจุดบกพร่องของนักเรียนในปกครองได้ ครูและผู้ปกครองร่วมมือกันช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนได้ตรงเป้าหมาย

8. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเฉลี่ยระบุว่ามีปัญหาในระดับปานกลางเกี่ยวกับการแบ่งจุดประสงค์และข้อของแต่ละกลุ่มประเด็นการฝึกจากสมุดประจำชั้น เพื่อให้เหมาะสมกับเวลาและการวัดพฤติกรรมนักเรียนในทุกกลุ่มวิชา ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่ากรมวิชาการ ผู้เป็นเจ้าหน้าที่ในการกำหนดรูปแบบของเอกสารการประเมินผลต่าง ๆ ควรหาวิธีกำหนดรูปแบบต่าง ๆ ให้ง่ายต่อการปฏิบัติของครูผู้สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมุดประจำชั้นเพื่อความคล่องตัวในทางปฏิบัติ

9. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 78.72 เสนอแนะว่าครูควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการเลือกใช้เครื่องมือวัด และสัมพันธ์พฤติกรรมของการวัด และครูร้อยละ 71.62 เสนอแนะว่าผู้บริหาร ควรจัดตั้งกรรมการสร้างขอสอบมาตรฐานเพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินศึกษาควรร่วมมือกันสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผล เพื่อให้ครูสามารถนิยมไปใช้ได้ รวมทั้งจัดการนิเทศติดตามผลอย่างทั่วถึงอันจะอำนวยประโยชน์แก่การเรียนการสอนอย่างหนึ่ง

10. จากผลการวิจัยปรากฏว่า ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีปัญหาในด้าน การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนหลายประการ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแก่สถาบันที่

หน้าที่ผลิตนักศึกษาควรว่าในการกำหนดหลักสูตรของสถาบัน ควรบรรจุวิชาการวัดและประเมินผลในหลักสูตรดังกล่าวไว้ด้วย และควร เน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพราะว่าเมื่อนักศึกษาเหล่านั้นไปปฏิบัติงานสอนจะได้ดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยใช้ตัวอย่างประชากรในจังหวัดอื่น หรือเขตการศึกษาอื่น และในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบปัญหาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง

2. ควรมีการวิจัยปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนแต่ละกลุ่มประสบการณ์ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เพื่อศึกษา ทราบปัญหา และหาทางแก้ไขได้ลึกซึ้ง เป็นการเฉพาะเจาะจง

3. ควรมีการวิจัยปัญหาเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ ในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนว่า เครื่องมือแต่ละชนิดนั้นมีข้อดีและข้อเสียอย่างไรบ้าง

4. ในการวิจัยค้นคว้าซึ่งใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มีหลายตอน และมีข้อคำถามมาก ๆ ผู้วิจัยควรวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างรัดกุมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และครบถ้วน เช่น แจกแบบสอบถามในการประชุมอบรมให้ผู้ตอบแบบสอบถามครบครั้งละตอน เว้นช่วงเวลา แล้วให้ตอบแบบสอบถามตอนใหม่ หรือให้เวลาในการตอบพอสมควร เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามจะได้ใช้สมาธิในการตอบอย่างเต็มที่